

В. В. Опалько,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ORCID ID: <https://orcid.org/000-0002-0803-4040>

Н. М. Третяк,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9457-2645>

Н. Г. Нагайчук,
к. е. н., доцент, доцент кафедри соціального забезпечення,
Черкаський державний технологічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2014-3151>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.8.262

ЦИФРОВІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ДО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

V. Opalko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and International Economic Relations,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy
N. Tretiak,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and International Economic Relations,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy
N. Nagaichuk,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social Welfare,
Cherkasy State Technological University

DIGITAL INVESTMENT PLATFORMS AS A TOOL FOR ADAPTING THE ECONOMY TO SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES

Метою дослідження є визначення можливостей використання цифрових інвестиційних платформ як інструменту управління інвестиційними ризиками в умовах соціально-економічної нестабільності. У статті розкрито сутність цифрової платформи, яку пропонується розглядати як інституційно-технологічну основу цифрової економіки, що інтегрує технологічну інфраструктуру, алгоритми обробки даних та мережеву взаємодію учасників для створення нової економічної цінності та підвищення адаптивності економічних систем до кризових викликів.

Розроблено концептуальний підхід до типологізації цифрових інвестиційних платформ як елементів платформної економіки, що дозволяє оцінювати їхній вплив на трансформацію міжнародного руху капіталу та формування цифрових інвестиційних екосистем. З урахуванням сучасної фінансової нестабільності проаналізовано функціональні можливості платформ, включаючи robo-advisor сервіси, онлайн-брокерів та краудінвестингові рішення, у забезпеченні ефективного управління інвестиційними потоками.

Дослідження дозволяє обґрунтувати напрями удосконалення цифрових платформ, включаючи оптимізацію алгоритмічних стратегій, підвищення рівня кібербезпеки та інтеграцію з регуляторними механізмами.

Результати дослідження мають практичну цінність для фінансових установ, інвесторів та органів державного регулювання, оскільки підтверджують потенціал цифрових платформ як стратегічного інструменту управління інвестиційними ризиками та підвищення економічної стійкості.

The purpose of the study is to determine the possibilities of using digital investment platforms as a tool for managing investment risks in conditions of socio-economic instability. The article reveals the essence of a digital platform, which is proposed to be considered as the institutional and technological basis of the digital economy, integrating technological infrastructure, data processing algorithms and network interaction of participants to create new economic value and increase the adaptability of economic systems to crisis challenges.

A conceptual approach to the typology of digital investment platforms as elements of the platform economy has been developed, which allows assessing their impact on the transformation of international capital flows and the formation of digital investment ecosystems. Taking into account modern financial instability, the functional capabilities of platforms, including robo-advisor services, online brokers and crowdinvesting solutions, in ensuring effective management of investment flows have been analyzed.

The study allows us to substantiate the areas of improvement of digital platforms, including optimization of algorithmic strategies, increasing the level of cybersecurity and integration with regulatory mechanisms.

It has been established that the effective use of platforms promotes financial inclusion, improves the forecasting of crisis phenomena and optimizes the management of investment flows, creating conditions for the adaptation of the national and global economy to external shocks.

The analysis confirmed that digital investment platforms are a strategically important tool for increasing economic resilience, and the proposed conceptual model constitutes a scientifically sound basis for further research in the field of financial technologies and investment flow management in conditions of global economic instability.

The results of the study have practical value for financial institutions, investors and state regulatory authorities, as they confirm the potential of digital platforms as a strategic tool for managing investment risks and increasing economic resilience.

Ключові слова: цифрові інвестиційні платформи, управління ризиками, інвестиційна стабільність, фінансові технології, економічна стійкість, соціально-економічна нестабільність, robo-advisor, Big Data.

Key words: digital investment platforms, risk management, investment stability, financial technologies, economic sustainability, socio-economic instability, robo-advisor, Big Data.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Глобальна економічна система впродовж останніх років функціонує в умовах посилення кризових явищ, зумовлених геополітичною нестабільністю, фінансовими дисбалансами, пандемічними наслідками, енергетичними та логістичними шоками. Зростання невизначеності інвестиційного середовища, підвищення ризиків міжнародного руху капіталу та трансформація традиційних моделей фінансування обумовлюють необхідність пошуку нових інструментів забезпечення економічної адаптивності та стійкості національних і глобальних економік. У цих умовах цифровізація виступає ключовим чинником модернізації соціально-економічних відносин та формування нових механізмів інвестиційної взаємодії.

Перехід до цифрового суспільства супроводжується активним розвитком фінансових технологій, платформних бізнес-моделей та цифрових екосистем, що змінюють підходи до мобілізації, розподілу та управління інвестиційними ресурсами. Зокрема, поширення цифрових інвестиційних платформ — краудфандингових, краудінвестингових, fintech-платформ, онлайн-інвестиційних маркетплейсів — сприяє зниженню транзакційних витрат, розширенню доступу до фінансових ресурсів та диверсифікації джерел інвестування. Такі інструменти формують нову архітектуру інвестиційних процесів, орієнтовану на швидкість прийняття рішень, прозорість операцій та глобальну інтегрованість економічних агентів.

Водночас використання цифрових інвестиційних платформ супроводжується низкою викликів, пов'язаних із регуляторною невизначеністю, кіберризиками, асиметрією інформації та необхідністю адаптації інсти-

туційного середовища до цифрових форм інвестування. Це актуалізує потребу наукового осмислення ролі цифрових платформ як інструменту підвищення адаптаційної спроможності економіки до глобальних кризових викликів та забезпечення стабільності інвестиційних процесів.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження функціональних можливостей цифрових інвестиційних платформ у трансформації інвестиційної діяльності та їх впливу на формування стійких соціально-економічних відносин в умовах глобальної економічної нестабільності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні дослідження цифрової трансформації фінансових та інвестиційних процесів засвідчують суттєву зміну механізмів мобілізації капіталу під впливом розвитку цифрових технологій та платформної економіки. Науковці Д. Зетше, Д. Арнер, Р. Баклі доводять, що розвиток FinTech формує нову інституційну модель фінансового посередництва, у якій цифрові платформи зменшують інформаційну асиметрію та транзакційні витрати інвестування. Це сприяє підвищенню доступності фінансових ресурсів та активізації міжнародних інвестиційних потоків.

Дослідження В. Легдонвірта підтверджують, що платформна економіка трансформує традиційні соціально-економічні відносини, змінюючи структуру взаємодії між інвесторами, бізнесом і фінансовими інститутами. Цифрові інвестиційні платформи виступають новими координаторами економічної діяльності, забезпечуючи глобальну інтеграцію капіталу навіть за умов економічної турбулентності.

Зростає науковий інтерес до ролі цифрових фінансових інструментів у подоланні кризових явищ. У доповідях ОЕСР, Конференції ООН з торгівлі та розвитку зазначається, що цифрові інвестиційні сервіси, включаючи краудфандингові та онлайн-інвестиційні платформи, підвищують стійкість фінансових систем завдяки диверсифікації джерел фінансування малого та середнього бізнесу в періоди глобальних шоків. Важливим напрямом досліджень є взаємозв'язок цифровізації та економічної стійкості, зокрема, у звітах Світового банку наголошується, що цифрові фінансові екосистеми сприяють підвищенню адаптивності економік до криз через розширення фінансової інклюзії, прискорення інвестиційних рішень та підвищення прозорості операцій.

Водночас низка досліджень акцентує увагу на появі нових ризиків цифрового інвестування. Науковці К. Браммер та Є. Ядав підкреслюють, що розвиток цифрових інвестиційних платформ супроводжується кіберризиками, регуляторною фрагментацією, проблемами захисту інвесторів і технологічною залежністю фінансових систем. Це потребує формування нових підходів до оцінювання інвестиційної безпеки у цифровому середовищі.

Особливу увагу приділено дослідженню альтернативних моделей фінансування. Праці К. Рен, Ю. Ван та Л. Лю та дослідницької групи Cambridge Centre for Alternative Finance демонструють, що цифрові інвес-

тиційні платформи стали одним із ключових джерел фінансування інноваційних підприємств у періоди фінансової нестабільності, забезпечуючи швидке залучення капіталу поза межами традиційної банківської системи.

Вітчизняні наукові дослідження також приділяють увагу цифровізації інвестиційної діяльності. Так, праці українських учених І. Максименко, А. Акімов, С. Маркова висвітлюють трансформацію інвестиційних процесів під впливом цифрової економіки та глобалізаційних змін, підкреслюючи необхідність модернізації інституційного середовища інвестування в Україні. Дослідники зазначають, що недостатній розвиток цифрової інфраструктури та регуляторні обмеження залишаються ключовими бар'єрами ефективного використання цифрових інвестиційних інструментів.

Попри значну кількість досліджень, наукова проблема полягає у відсутності комплексного підходу до оцінювання цифрових інвестиційних платформ саме як інструменту адаптації економіки до глобальних кризових викликів. Існуючі роботи здебільшого розглядають технологічні або фінансові аспекти функціонування платформ, тоді як їх системний вплив на стабільність соціально-економічних відносин залишається недостатньо дослідженим, що визначає актуальність подальших наукових розвідок у цьому напрямі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є визначення можливостей використання цифрових інвестиційних платформ як інструменту управління інвестиційними ризиками в умовах глобальної економічної нестабільності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Цифровізація глобальної економіки та зростання рівня невизначеності світового господарського середовища зумовлюють необхідність пошуку нових інструментів забезпечення стійкості інвестиційних процесів і підвищення адаптивності національних економік до кризових викликів.

Стрімкий розвиток цифрових платформ та впровадження інноваційних фінансово-технологічних рішень формують нові підходи до організації інвестиційних процесів, забезпечуючи підвищення їх доступності, прозорості та ефективності в умовах глобальної економічної нестабільності.

У сучасній економічній науці поняття "платформа" набуло міждисциплінарного характеру та використовується для опису базових структур, що забезпечують взаємодію різних суб'єктів, ресурсів і технологій. У загальному розумінні платформа розглядається як організаційна або технологічна основа, що об'єднує учасників економічної системи з метою створення та обміну цінністю.

З позицій інформаційних технологій платформа визначається як середовище або архітектура, що забезпечує функціонування сервісів, додатків і взаємодію користувачів у межах єдиної інфраструктури. Дослідники інформаційних систем підкреслюють, що платформу слід трактувати як сукупність технологічних компо-

нентів, правил управління та механізмів координації взаємодії між незалежними учасниками ринку, які спільно формують додану вартість [7].

У процесі розвитку цифрової економіки поняття платформи трансформувалося у категорію цифрової платформи, яка стала ключовим елементом нових бізнес-моделей та інвестиційних процесів. Згідно з підходами Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD, 2019) та сучасних економічних досліджень, цифрова платформа являє собою онлайн-структуру, що створюють умови для взаємодії між різними групами користувачів (виробниками, споживачами, постачальниками послуг) та забезпечують обмін товарами, послугами, інформацією або даними.

Вітчизняні дослідники О. Розгон, О. Сороківська та ін. [8, 10] також трактують цифрову платформу як інформаційно-комунікаційне середовище, яке інтегрує суб'єктів економічної діяльності, дані та цифрові сервіси, створюючи умови для підвищення ефективності управління, розвитку конкуренції та формування цифрової екосистеми бізнесу. Вона оптимізує управлінські процеси, стимулює конкуренцію та формує сталу бізнес-екосистему. Це допоміжне електронне середовище, яке значно підвищує ефективність бізнес-процесів, забезпечуючи швидку взаємодію між продавцями та покупцями.

Сучасні наукові підходи наголошують, що ключовою характеристикою цифрових платформ є мережевий ефект, за якого зростання кількості учасників підвищує цінність самої платформи та стимулює масштабування економічної діяльності. У межах платформної економіки цифрові платформи виконують функції посередництва, координації інвестиційних потоків, обробки великих масивів даних та зниження трансакційних витрат між економічними агентами [1].

Таким чином, цифрову платформу доцільно розглядати як інституційно-технологічну основу цифрової економіки, що поєднує технологічну інфраструктуру, алгоритми обробки даних і мережеву взаємодію учасників з метою створення нової економічної цінності та забезпечення адаптивності економічних систем до кризових викликів.

Водночас розвиток FinTech-технологій, штучного інтелекту та блокчейн-рішень зумовив появу різноманітних типів інвестиційних платформ, які відрізняються за функціональним призначенням, моделями взаємодії та технологічною основою функціонування.

З огляду на відсутність єдиного наукового підходу до їх систематизації, доцільним є узагальнення існуючих підходів та формування класифікації цифрових інвестиційних платформ за ключовими ознаками їх функціонування (табл. 1).

Такий підхід дозволяє комплексно оцінювати функціонування платформ та їхній вплив на трансформацію міжнародного руху капіталу.

Особливої уваги заслуговує інтеграція новітніх технологій, зокрема FinTech, штучного інтелекту та блокчейну, яка не лише підвищує ефективність управління інвестиційними потоками, а й створює умови для формування глобальних цифрових інвестиційних екосистем. Ця класифікація слугує основою для подальшого аналізу стратегій розвитку платформ, їх ролі у глобальному фінансовому середовищі та розробки інноваційних моделей інвестування.

Фінансові показники є одним із ключових інструментів оцінювання ефективності функціонування цифрових інвестиційних платформ. Вони дозволяють визначити рівень фінансової стійкості платформи, масштаби її діяльності, а також ефективність бізнес-моделі в умовах цифрової економіки. Аналіз таких показників широко використовується у міжнародних дослідженнях ринку фінансових технологій, зокрема у звітах World Bank, 2022 та OECD 2024 [12, 13].

Таблиця 1. Класифікація цифрових інвестиційних платформ

Класифікаційна ознака	Види цифрових інвестиційних платформ	Характеристика
За видом інвестиційних активів	Краудфандингові	Залучення коштів для стартапів і проєктів від широкого кола інвесторів
	Краудінвестингові (equity)	Інвестори отримують частку у бізнесі
	P2P-кредитні	Пряме кредитування між інвесторами та позичальниками
	Платформи фондового інвестування	Інвестування у цінні папери через цифрові сервіси
За рівнем автоматизації	Криптоінвестиційні	Інвестування у цифрові активи та токени
	Традиційні онлайн-платформи	Інвестор самостійно приймає рішення
	Robo-advisory платформи	Використання алгоритмів для формування портфеля
За моделлю взаємодії	AI-керовані платформи	Застосування штучного інтелекту для прогнозування інвестицій
	B2C	Платформа – приватний інвестор
	B2B	Інвестиційна взаємодія між компаніями
За географією діяльності	P2P	Пряма взаємодія користувачів
	Національні	Функціонують у межах однієї країни
	Регіональні	Охоплюють декілька країн
За технологічною основою	Глобальні	Міжнародні цифрові інвестиційні екосистеми
	FinTech-платформи	Використання цифрових фінансових технологій
	Blockchain-платформи	Децентралізовані інвестиційні рішення
	Platform-ecosystems	Інтеграція фінансових, аналітичних та сервісних інструментів

Джерело: сформовано авторами на основі: [6, 12, 13, 14].

Таблиця 2. Аналітичні показники розвитку цифрових інвестиційних платформ

Показник	Значення	Рік / період	Аналітичний висновок
Глобальні активи під управлінням robo-advisor платформ, трлн дол. США	1.3	2023–2025	Швидке зростання автоматизованого управління активами та популярності алгоритмічних інвестицій
Транзакційна вартість ринку цифрових інвестицій, трлн дол. США	3.10	2025	Цифрові платформи стають ключовим каналом інвестування
Прогнозований обсяг цифрового інвестування, трлн дол. США	3.46	2029	Очікується стабільне зростання ринку wealthtech
Кількість рахунків у фінтех-інвестиційних сервісах, млн користувачів	150 і більше	2023	Масове поширення інвестиційних платформ серед роздрібних інвесторів
Частка мобільних інвестиційних платформ, % ринку	52	2024–2025	Мобільні додатки стали основним каналом інвестування
Рівень використання wealthtech серед мілленіалів, % інвесторів	68	2023	Молоде покоління активно переходить до цифрових інвестиційних сервісів
Кількість користувачів robo-advisor сервісів, млн осіб	18	2022	Швидке розширення автоматизованого фінансового консультування
Світовий обсяг crowdfunding-інвестицій, млрд дол. США	17.2	2023	Онлайн-платформи спрощують доступ до фінансування стартапів
Активи на глобальних інвестиційних платформах wealth-management, трлн дол. США	2 (на одній платформі FNZ)	2025	Платформи стають інфраструктурою для банків та інвестиційних компаній
Інвестиції через платформу Republic, млрд дол. США	2.6 інвестовано у стартапи	до 2025	Краудінвестинг відкриває доступ до інвестицій для широкого кола інвесторів

Джерело: сформовано авторами на основі: [1, 2, 11].

До основних фінансових метрик, що характеризують діяльність цифрових інвестиційних платформ, належать: обсяг активів під управлінням платформи (Assets Under Management); обсяг інвестиційних транзакцій (Transaction Volume); доходи платформи (Revenue); чистий прибуток та рівень рентабельності (Net Profit / Margin); розмір комісійних платежів, що стягуються платформою за здійснення інвестиційних операцій або управління портфелем (Commission Fees); середній розмір інвестиції (Average Investment Size); дохідність інвестицій для користувачів платформи (Return on Investment) та ін. Аналіз зазначених фінансових показників здійснюється за декілько-

ма основними напрямками. По-перше, досліджується динаміка зростання показників, що дозволяє визначити темпи розвитку платформи у часі. По — друге, проводиться міжнародне порівняння платформ, яке дає можливість оцінити їх конкурентні позиції на глобальному ринку фінансових технологій. По-третє, аналізується рентабельність бізнес-моделі платформи, що дозволяє визначити ефективність використання ресурсів та перспективи подальшого розвитку. Таким чином, використання комплексної системи фінансових показників забезпечує об'єктивну оцінку економічної ефективності цифрових інвестиційних платформ та дозволяє здійснювати їх порівняльний аналіз на міжнародному рівні.

У таблиці 2 наведено узагальнені аналітичні дані щодо розвитку цифрових інвестиційних платформ (wealthtech, robo-advisors, crowdfunding).

На основі статистичних даних можна констатувати, що ринок цифрового інвестування демонструє стійку тенденцію до зростання: зокрема, загальна транзакційна вартість у сегменті digital investment може досягти близько 2,6 трлн дол. США до 2029 року, що свідчить про посилення ролі цифрових платформ у глобальній фінансовій системі [11]. Платформи роботизованого інвестиційного консультування (Robo-advisor платформи) стали одним з найшвидше зростаючих сегментів wealthtech з активами понад 1 трлн дол. США. Мобільні інвестиційні додатки формують понад половину ринку цифрових інвестицій. Краудінвестинг і альтернативні інвестиційні платформи значно розширюють доступ до фінансування для стартапів і приватних інвесторів (табл. 3).

Таблиця 3. Динаміка розвитку цифрових інвестиційних платформ, 2018–2025

Рік	Обсяг активів robo-advisor (AUM), млрд дол. США	Кількість користувачів, млн	Глобальні інвестиції у FinTech, млрд дол. США	Тенденція розвитку
2018	350	8	121	Початок активного росту wealthtech
2019	540	12	168	Швидке зростання мобільних інвестицій
2020	820	18	135	Пандемія прискорила цифровізацію фінансів
2021	1 200	28	238	Рекордні інвестиції у FinTech
2022	1 000	32	164	Корекція ринку та зниження інвестицій
2023	1 150	40	113	Стабілізація ринку
2024	1 250	45	120	Відновлення зростання
2025	понад 1 300	понад 50	140+	Зрілість ринку цифрового інвестування

Джерело: сформовано авторами на основі: [1, 2, 11].

Структура глобального ринку цифрових інвестиційних платформ характеризується значною диверсифікацією фінансових інструментів та бізнес-моделей. За даними досліджень Cambridge Centre for Alternative Finance [2], найбільша частка світового обсягу інвестиційних потоків у секторі альтернативних фінансів припадає на платформи P2P-кредитування, на які припадає приблизно близько третини всіх операцій альтернативного фінансування. Друге місце за обсягом залучених інвестицій посідають платформи краудінвестингу, які забезпечують фінансування підприємств та стартапів через участь великої кількості інвесторів. Значну роль також відіграють платформи бізнес-краудфандингу (1/5 світового обігу), що дозволяють компаніям залучати капітал через цифрові платформи, а також інші види цифрових фінансових сервісів, включаючи інвестиційні маркетплейси та фінтех-сервіси.

Таким чином, структура глобального ринку цифрових інвестиційних платформ демонструє широку диференціацію інвестиційних продуктів та фінансових моделей, що формує багаторівневу екосистему альтернативного фінансування. Різноманітність платформ сприяє розширенню доступу до інвестиційних можливостей як для індивідуальних інвесторів, так і для малого та середнього бізнесу, що є важливим фактором розвитку фінансових технологій та цифрової економіки.

Географічний розподіл діяльності цифрових інвестиційних платформ свідчить про значну концентрацію цього сегмента фінансових технологій у розвинених економіках. За даними World Bank [13] та Statista [11], найбільший обсяг цифрового фінансування через інвестиційні платформи припадає на Північну Америку близько 45% світового ринку. Друге місце займає регіон Європи та Центральної Азії, частка якого становить приблизно 30%. На країни Азії та Тихоокеанського регіону припадає близько 20% обсягу цифрових інвестицій, тоді як частка Латинської Америки та Африки разом становить лише близько 5%. Така структура свідчить про нерівномірність розвитку цифрових інвестиційних платформ у світі та їх концентрацію переважно у країнах із високим рівнем розвитку фінансової інфраструктури та цифрових технологій.

В умовах глобальної економічної нестабільності, що характеризується підвищеною волатильністю фінансових ринків, інфляційними процесами та геополітичними ризиками, особливого значення набуває використання цифрових інвестиційних платформ як інструменту управління інвестиційними ризиками. Цифрові інвестиційні платформи включають онлайн-брокерські сервіси, robo-advisor системи, краудінвестингові платформи та інші фінтех-рішення, які забезпечують доступ до фінансових інструментів через цифрові канали. Однією з найбільш поширених моделей таких платформ є robo-advisor системи, що використовують алгоритми для автоматичного формування та управління інвестиційним портфелем відповідно до ризикового профілю інвестора. Такі системи здійснюють розподіл активів, оптимізацію портфеля та ав-

томатичне ребалансування на основі математичних моделей і фінансових алгоритмів.

Завдяки цифровим технологіям інвестори отримують доступ до широкого спектра активів, зокрема: акцій, облігацій, ETF-фондів та альтернативних інструментів. Алгоритмічні системи дозволяють формувати оптимальні портфелі, які включають активи різних галузей та географічних регіонів, що зменшує концентраційний ризик. За оцінками OECD [6], цифрові фінансові інновації сприяють підвищенню ефективності фінансових ринків і створюють нові можливості для управління ризиками, хоча водночас потребують належного регуляторного нагляду. Цифровізація фінансових послуг сприяє підвищенню ефективності інвестиційного процесу, розширює доступ до фінансових інструментів та створює нові можливості для диверсифікації портфеля.

Важливим фактором зниження ризиків є використання технологій штучного інтелекту та великих даних у цифрових фінансових платформах. Аналітичні алгоритми здатні обробляти великі масиви фінансової інформації, прогнозувати ринкові тенденції та оцінювати потенційні ризики інвестицій. За даними досліджень OECD [6], інтеграція AI-інструментів у фінансові сервіси дозволяє покращити управління ризиками, підвищити точність аналітики та забезпечити більш ефективний моніторинг фінансових операцій.

Ще одним важливим аспектом є зниження операційних витрат та бар'єрів входу на фінансові ринки. Традиційні інвестиційні послуги часто потребують значного стартового капіталу та високих комісій. Натомість цифрові платформи використовують автоматизовані системи управління інвестиціями, що дозволяє знизити витрати та зробити інвестиції доступними для ширшого кола інвесторів. Згідно з аналітичними звітами OECD [6], robo-advisor платформи автоматизують управління інвестиційними портфелями, що знижує витрати на фінансові консультації та робить інвестиційні послуги доступнішими для ширшого кола інвесторів, сприяючи розвитку фінансової інклюзії.

Водночас розвиток цифрових інвестиційних платформ супроводжується певними ризиками. Зокрема, до ключових викликів належать кібербезпека, операційні ризики, алгоритмічна упередженість та регуляторна невизначеність. Проте за умови ефективного регулювання та розвитку цифрової інфраструктури такі платформи можуть стати важливим інструментом підвищення стійкості інвестиційної діяльності в умовах глобальної економічної нестабільності. Ефективне використання цих платформ для зниження інвестиційних ризиків потребує розвитку регуляторних механізмів, підвищення рівня кібербезпеки та вдосконалення алгоритмічних моделей управління інвестиціями. Для кращого розуміння механізмів зниження інвестиційних ризиків на цифрових платформах, у таблиці 4 наведено основні інструменти, що використовуються сучасними FinTech сервісами, та їх вплив на підвищення інвестиційної стабільності.

Таблиця 4. Інструменти цифрових інвестиційних платформ для зниження інвестиційних ризиків

Інструмент	Сутність механізму	Вплив на зниження ризиків
Диверсифікація портфеля	Інвестування у різні класи активів (акції, облигації, ETF, альтернативні активи)	Зменшення концентраційного ризику та втрат від коливань окремих ринків
Robo-advisor алгоритми	Автоматичне формування інвестиційного портфеля на основі ризикового профілю інвестора	Оптимізація структури портфеля та зниження суб'єктивності інвестиційних рішень
Автоматичне ребалансування портфеля	Періодичне коригування структури портфеля відповідно до ринкових змін	Підтримання оптимального рівня ризику
Big Data та AI-аналітика	Аналіз великих масивів фінансових даних для прогнозування ринкових тенденцій	Підвищення точності оцінки інвестиційних ризиків
Дробові інвестиції	Можливість купівлі частини активу (наприклад, частки акції або ETF)	Диверсифікація навіть за невеликого капіталу
Реальний час моніторингу	Онлайн-відстеження портфеля та ринкових показників	Оперативне реагування на ринкові зміни
RegTech та SupTech	Автоматизація комплаєнсу та регуляторного контролю	Зниження правових і операційних ризиків
Кібербезпека та багаторівнева автентифікація	Захист фінансових операцій та персональних даних	Зменшення ризиків шахрайства та кібератак

Джерело: сформовано авторами на основі: [2, 4].

Як видно за даними таблиці 4, сучасні цифрові інвестиційні платформи інтегрують комплексні інструменти для зниження інвестиційних ризиків. Вони поєднують алгоритмічне управління портфелем, диверсифікацію активів, аналітику на основі великих даних та механізми безпеки, що дозволяє інвесторам ефективніше реагувати на коливання ринків і підвищувати стабільність інвестицій. Особливо важливими є інструменти дробових інвестицій і автоматичного ребалансування, які забезпечують доступність інвестування навіть за обмеженого капіталу та підтримують оптимальну структуру портфеля. Фінтех-платформи можуть створювати нові канали передачі фінансових ризиків, зокрема через високу залежність від інформаційних технологій та можливість системних збоїв.

Отже, цифрові інвестиційні платформи виконують ключову роль у формуванні стійких інвестиційних потоків та підвищенні ефективності управління активами в умовах соціально-економічної нестабільності. Впровадження та удосконалення цифрових інвестиційних платформ у поєднанні з алгоритмічними інструментами управління ризиками та аналітикою великих даних створює передумови для підвищення стійкості фінансових ринків та забезпечення більш стабільного економічного розвитку в умовах глобальних кризових викликів.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У межах проведеного дослідження було уточнено дефініцію поняття "цифрові інвестиційні платформи", яке доцільно трактувати як інтегровані онлайн сервіси та технологічні рішення, що забезпечують доступ інвесторів до фінансових інструментів, автоматизованих механізмів управління портфелями та аналітики великих даних. Обґрунтовано, що цифрові інвестиційні платформи є об'єктивною економічною категорією, яка відіграє ключову роль у підвищенні інвестиційної стабільності та фінансової стійкості, виступаючи інструментом адаптації економіки до глобальних кризових викликів.

Поглиблений аналіз функціональних можливостей платформ дозволив виділити основні інструменти управління ризиками, а саме; диверсифікацію портфеля, дробові інвестиції, автоматичне ребалансування, алгоритмічні стратегії та Big Data-аналітику, а також меха-

нізми кібербезпеки та регуляторного контролю. Використання цих інструментів сприяє мінімізації фінансових втрат, оптимізації структури портфеля та підвищенню довіри інвесторів, що, у свою чергу, створює передумови для стійкого розвитку фінансових ринків.

Аналіз літератури показує, що FinTech інновації дають можливість розширити доступ до фінансових послуг і підвищити інклюзію, але одночасно створюють нові ризикові виклики та вимагають подальшого наукового вивчення.

Згідно з даними World Bank [13], провідні цифрові платформи концентрують до 45% інвестиційних потоків у Північній Америці та лише близько 5% у Латинській Америці та Африці, що свідчить про нерівномірність розвитку інвестування і створює потенційні системні ризики. У той же час OECD [5] підкреслює, що інтеграція аналітичних та регуляторних інструментів на платформі здатна зменшити волатильність портфелів та підвищити довіру інвесторів.

Дослідження показують, що цифрові платформи robo advisor не лише надають автоматизовані стратегії формування портфеля, але й здійснюють автоматичне ребалансування відповідно до змін ризику та структури активів, що сприяє диверсифікації та покращенню співвідношення ризик дохідності [3].

Встановлено, що ефективне застосування платформ сприяє фінансовій інклюзії, покращує прогнозування кризових явищ та оптимізує управління інвестиційними потоками, створюючи умови для адаптації національної та глобальної економіки до зовнішніх шоків.

Отже, проведений аналіз підтвердив, що цифрові інвестиційні платформи є стратегічно важливим інструментом підвищення економічної стійкості, а запропонована концептуальна модель становить науково обґрунтовану основу для подальших досліджень у галузі фінансових технологій та управління інвестиційними потоками в умовах глобальної економічної нестабільності.

Література:

- Bergemann, D., & Bonatti, A. (2024). Data, competition, and digital platforms. *American Economic Review*, № 114 (8), 2553—2595. <https://doi.org/10.1257/aer.20230478>.
- Cambridge Centre for Alternative Finance. (2025). *The Future of Global Fintech: From Rapid Expansion to Sustainable Growth — 2nd Edition*. URL: <https://>

www.jbs.cam.ac.uk/wp-content/uploads/2025/06/2025-ccaf-future-of-global-fintech-2nd-edition.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

3. Horn M., Oehler A. (2020). Automated portfolio rebalancing: Automatic erosion of investment performance? *Journal of Asset Management*. Volume 21, pages 489—505. <https://doi.org/10.1057/s41260-020-00183-0>.

4. Максименко, І., Акімов, А., та Маркова, С. (2024). Тенденції цифрової трансформації економіки України в контексті війни. *Балтійський журнал економічних досліджень*, Видавництво "Baltija Publishing", вип. 10 (1). <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-1-175-184>.

5. OECD. (2019). *An Introduction to Online Platforms and Their Role in the Digital Transformation*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/53e5f593-en>.

6. OECD. (2024). *The Limits of DeFi for Financial Inclusion: Lessons from ASEAN*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/f00a0c7f-en>.

7. Ren, K., Wang, Y., & Liu, L. (2023). Impact of traditional and digital financial inclusion on enterprise innovation: Evidence from China. *SAGE Open*, 13 (1). <https://doi.org/10.1177/21582440221148097>.

8. Розгон, О. В. (2023). Цифрова платформа як інструмент функціонування мережі трансферу технологій. *Право та інновації*, № 2 (42), 21—33. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-2\(42\)-3](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-2(42)-3).

9. Рудюк, Л. В. (2021). Фінансові технології як ефективний інструмент покращення фінансової інклюзії в Україні. *Вісник Університету "Україна"*, № 3 (30). <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2021-3-30-08>.

10. Сороківська, О. А. (2024). Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/46517/1/_24.pdf (дата звернення: 10.03.2026).

11. Statista Market Forecast. (2024). *Digital Investment — G7*. URL: https://www.statista.com/outlook/fmo/payments/digital-payments/g7?srsid=AfmBOoq-17zqiWL7fV1B72w_ne_XV7HaEslePsHIVDKGy79ITw-KTiKdU5#users (дата звернення: 12.03.2026).

12. United Nations Conference on Trade and Development. (2019). *Digital economy report 2019: Value creation and capture: Implications for developing countries*. United Nations. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/der2019_en.pdf (дата звернення: 04.03.2026).

13. World Bank. (2022). *World Development Report 2022: Finance for an equitable recovery*. Washington, DC: World Bank. <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1730-4>.

14. Zetsche, D. A., Arner, D. W., Buckley, R. P., & Barberis, J. N. (2017). From FinTech to TechFin: The regulatory challenges of data-driven finance. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2959925>.

References:

1. Bergemann, D. and Bonatti, A. (2024), "Data, competition, and digital platforms", *American Economic Review*, vol. 114 (8), pp. 2553—2595, <https://doi.org/10.1257/aer.20230478>.

2. Cambridge Centre for Alternative Finance (2025), "The Future of Global Fintech: From Rapid Expansion to Sustainable Growth — 2nd Edition", available at: <https://www.jbs.cam.ac.uk/wp-content/uploads/2025/06/2025-ccaf-future-of-global-fintech-2nd-edition.pdf> (Accessed 24 February 2026).

3. Horn, M. and Oehler, A. (2020), "Automated portfolio rebalancing: Automatic erosion of investment performance?", *Journal of Asset Management*, vol. 21, pp. 489—505, <https://doi.org/10.1057/s41260-020-00183-0>.

4. Maksymenko, I., Akimov, A. and Markova, S. (2024), "Tendentsii tsyfrovoy transformatsii ekonomiky Ukrainy v konteksti viiny", *Baltiyskiy zhurnal ekonomichnykh doslidzhen*, vol. 10 (1), <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-1-175-184>.

5. OECD (2019), *An Introduction to Online Platforms and Their Role in the Digital Transformation*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/53e5f593-en>.

6. OECD (2024), *The Limits of DeFi for Financial Inclusion: Lessons from ASEAN*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/f00a0c7f-en>.

7. Ren, K., Wang, Y. and Liu, L. (2023), "Impact of traditional and digital financial inclusion on enterprise innovation: Evidence from China", *SAGE Open*, vol. 13(1), <https://doi.org/10.1177/21582440221148097>.

8. Rozghon, O. (2023), "Digital platform as a tool for the functioning of the technology transfer network", *Pravo ta innovatsii*, vol. 2 (42), pp. 21—33, [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-2\(42\)-3](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-2(42)-3).

9. Rudiuk, L. (2021), "Financial technologies as an effective tool for improving financial inclusion in Ukraine", *Visnyk Universytetu "Ukraina"*, vol. 3 (30), <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2021-3-30-08>.

10. Sorokivska, O. A. (2024), *Transformatsiia biznesu dlia staloho majbutn'oho: doslidzhennia, tsyfrovizatsiia ta innovatsii [Business Transformation for a Sustainable Future: Research, Digitalization, and Innovation]*, FOP Paliantsia V. A., Ternopil, Ukraine, available at: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/46517/_24.pdf (Accessed 10 March 2026).

11. Statista Market Forecast (2024), "Digital Investment — G7", available at: <https://www.statista.com/outlook/fmo/payments/digital-payments/g7> (Accessed 12 March 2026).

12. United Nations Conference on Trade and Development (2019), "Digital economy report 2019: Value creation and capture: Implications for developing countries", United Nations, available at: https://unctad.org/system/files/official-document/der2019_en.pdf (Accessed 04 March 2026).

13. World Bank (2022), "World Development Report 2022: Finance for an equitable recovery", World Bank, Washington, DC, <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1730-4>.

14. Zetsche, D. A., Arner, D. W., Buckley, R. P. and Barberis, J. N. (2017), "From FinTech to TechFin: The regulatory challenges of data-driven finance", *SSRN Electronic Journal*, <https://doi.org/10.2139/ssrn.2959925>.

Отримано редакцією журналу / Received: 01.04.26

Процеженовано / Revised: 10.04.26

Схвалено до друку / Accepted: 21.04.26